

KRZYSZTOF ŚWIDERSKI

Biurokratyczne załatwianie spraw

Streszczenie

W artykule przedstawiona została problematyka skargi powszechnej na biurokratyczne załatwianie spraw przez organy administracji publicznej. Skarga została wprowadzona do prawa polskiego już w 1950 r. Była ona wyrazem negatywnego stosunku do biurokratyzmu. Zakaz biurokratycznego załatwiania spraw jest wytyczną dla całego sektora publicznego. Biurokratyzm to negatywne zachowanie urzędników: wyuczona bezradność, rutyna, uprzedzenia wobec petentów, asekurantwo, konformizm, nadmierny formalizm. Pejoratywna ocena ustawodawcy nie odnosi się do samej biurokracji, lecz do biurokratyzmu jako dysfunkcji biurokracji. Biurokratyzm jest efektem kultury organizacji. W artykule przedstawiono model biurokracji Weberowskiej i jego krytykę. Następnie omówiono przepisy zobowiązujące urzędników do uczciwego, bezstronnego, rozsądnego i właściwego działania. Podany został przykład właściwej, otwartej, efektywnej i niezależnej administracji europejskiej. Narzędziem warunkującym biurokrację jest dokument. Tworzenie nadmiernej liczby dokumentów jako przejaw biurokratyzmu pozostaje w ścisłym związku z rozwojem technik biurowych. Rozwój technologii informatycznych i upowszechnienie środków komunikacji elektronicznej zmieniły oblicze biurokracji. Bezpośredni kontakt urzędnika z petentem zmienia się w administrację wykonywaną z poziomu ekranu komputerowego. Wniosek petenta załatwiany jest przez system informatyczny. Władza dyskrecyjna urzędnika została znacznie zmniejszona. Rozwój e-administracji likwiduje niewłaściwe działania urzędników. Pojawia się jednak nowy rodzaj biurokracji tworzonej przez ekspertów IT. Przepis art. 227 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego może stać się środkiem ochrony przed formalizmem e-administracji.

Słowa kluczowe: skarga powszechna – biurokracja – biurokratyzm – postępowanie administracyjne